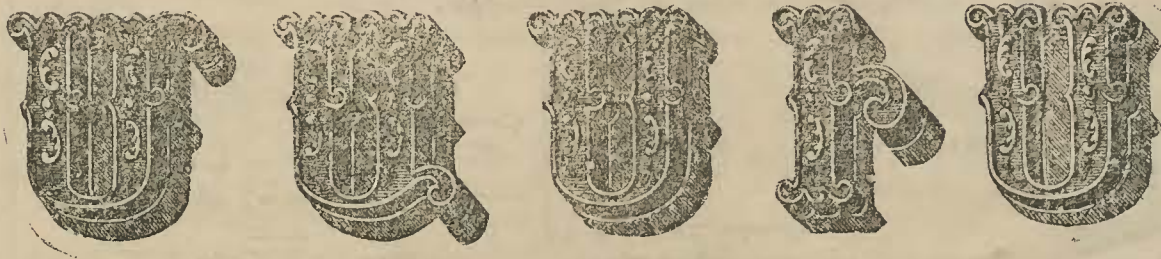


ՊԱՏԱՆԵՐ

Յարեհան գ/՝ Կ. Պարոյ հմր. 10 ՄՏՃ.
Քաւառաց. 12 »
Վեցամն. 3. Պարոյ. 3 »
Քաւառաց. 6 »
Ստար երկրներու. 2 1/2 1.
Մանուկման արդը մէկ անգամի հա-
մար 3 դուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 դր. 8. աւելի անգամներու
համար զամ սահարկութիւն կըլ-
այ :
Երաքանչիւր թիւ 40 փարա արծ :



ԼՐԱՔԻՐ

ՀԱՆԱՊԱՁՕՐԵԱՅ

ՊԱՏԱՆԵՐ

Պարս զնայած լրագրաց ճանրու-
ած արքը խմբագրութեան վրայ է :
Լրագրոյս փերարեւել անմեկ
կամ որ և ինչ գրութիւն խմբագր-
— Տնօրէնին պիտի ուղղուի : Ղալա-
նիս Սանտրքճրար շատտիսի թիւ
198, Նորո խան, Մասիսի գրասեն-
եակը :
Ճանրու ծախքը չվճարուած նա-
մակ չընդունուիր :
Չապուած նամակ, յողումած, ևս
եւ չեն արուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ.

ՊԱՏԱՆԵՐՈՐԴ 14 ՅՈՒՆԻԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Աւստրիոյ նախարարաց զլուխ և
արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ-
մէրլէ վիեննայի երեսփոխանաց ժո-
ղովոյ դիւանին մէջ քաղաքական կա-
րեոր յայտարարութիւններ ըրաւ :
Նախ կիւսիններ և Բլաւիայի խնդրոյն
վրայ խօսելով ըսաւ թէ կառավարու-
թեան ընթացքը Պէրլինի դաշնագրով
գծուած է : Այս թէ ֆանտիսի դաշնա-
գիրն աւելի հոգ տուած էր Գարաա-
դի : Բայց այս իշխանութիւնը Պէրլի-
նի վեհաժողովին մէջ իրեն թողուած
տեղերուն մէկ մասն եւս ձգած էր :
Պ. Հէյմէրլէ արեւել թէ պէտք է ու-
րեմն որ Գարաադի իրօք ընդունի ինչ
որ Պէրլինի դաշնագիրն իրեն սահ-
մանած է : Հետեւաբար Աւստրո-Հուն-
գարական կառավարութիւնը Նոյն
խի յօգուտ Բ. Գրանի պիտի ստիպէ
եղեր զայն որ խաղաղութեամբ և
քիչ միջոցի մէջ արուին այն հողերը
Գարաադի, քանի որ արիւնուշտ չը-
փթնուի իրենց կրնան ցաւալի հետե-
ւանք ունենալ : Հիւսիսեան խնդրոյն
նկատմամբ զանազան կառավարու-
թեանց մէջ սահմանագիծ մը յանձնա-
րարելու համար բանակցութիւնը ըս-
կըսած էին, բայց Գաղղիոյ նախա-
րարաց փոփոխութեան պատճառաւ
յետաձգեցան, և տակաւին վերջա-
ցած չ'են :

Պ. Հէյմէրլէ Գերմանիոյ հետ ե-
ղած յարաբերութեանց վրայ ալ խօ-
սելով ըսաւ թէ վիեննայի մէջ Աւս-
տրիայի կոմսն և Պիւստրիայի խոր-
հրդաւորներով հաստատած էին թէ
ամեն մեծամեծ խնդիրներու մէջ եր-
կու տէրութեանց շահերը մի էին :
Այս խորհրդակցութեանց փոխանին
եղած էր մտերմական համաձայնու-
թիւն մը, որ խաղաղութեան գործ
մ'է, և մէկու մը չ'ապաւնար, այլ
նպատակ ունի կեդրոնական եւրոպի-
ոյ մէջ երկու մեծ տէրութիւնները
միացնել, որոց կրնան յարիւ ուրիշ
տէրութիւնը ալ, որը մի և նոյն իս-
զողական միտումներն ունին : Աւստ-
րիոյ և Գերմանիոյ միութիւնը գըրա-
ւոր դաշնագրութեան տակի զօրաւոր
և տեւական է, քանի շահուց ընկե-
րակցութեան, քաղաքական կարծ-
եաց համաձայնութեան, վեհապե-
տաց բարեկամութեան և ժողովրդոյ
համակրութեան վրայ յեցեալ է : Հէյ-
մէրլէ և Պոստրիայ գրաւման նկատմամբ
ոչ Ռուսիա և ոչ Թուրքիա իրաւունք
ունին եղեր խնդրելու որ վերջ տըր-
ւի անոր : Վեհաժողովին որոշումը
կարծեաց համաձայնութեամբ կրնայ
փոխուիլ :

Պ. Հէյմէրլէի այս վերջին խօսքէն

կրնայ հետեւիլ իրր թէ Ռուսիա և
Թուրքիա համաձայնութեամբ հար-
ցուցած լինէին թէ դաւառումն երբ
պիտի վերջանայ, և Աւստրո-Հուն-
գարիոյ առաջին նախարարը տէրու-
թեանց որոշումը ցուցնելով կը պա-
տասխանէ : Բայց կարծեմք թէ այն
որոշումն իւր ըսածին չափ միաձայն
հաւանութեամբ տրուած չէր, քան
զի Օսմանեան երեսփոխանը կարեւոր
վերապահութիւններ ըրած էին :

Պ. Հէյմէրլէ այն առթիւն էնի-
Պաղարի պայմանագրութեան մի օ-
րինակն ալ հաղորդեց դիւանին, ո-
րոյ յառաջաբանին մէջ վեհ. Սուլ-
թանին վեհապետական իրաւունքը
վերապահուած է Պոստրիայ և Հէյմէ-
րլէ վրայ : Բայց Աւստրիական զըրա-
ւումն անվերապահ կերպարանք մ'ու-
նի, ըստ որում տէրութեանց միա-
ձայն հաւանութիւնը պէտք է եղեր
զայն վերջացնելու համար : Գերմանի-
ոյ դաշնակցութիւնն այս նկատմամբ
սնուկղակի երաշխաւորութիւն մ'է
Աւստրո-Հունգարիոյ : Այլեւ զատ,
Աւստրո-Հունգարիոյ կառավարու-
թիւնն այնպէս կը շարժի յիշեալ եր-
կու գաւառաց մէջ, իրր թէ իւր սե-
փականութիւնները լինէին. երկաթ-
ուղիներ կը շինէ, վարժարաններ կը
հիմնէ «Գերմանական լեզուն և քա-
ղաքակրթութիւնը» տարածելու հա-
մար : Թրէպլինի մէջ բացուած Գեր-
մանական վարժարանին մէջ 30 քը-
րիստոնեայ և 30 իսլամ աշակերտը
ընդունուած են, և անցեալները ֆը-
րանչիսկոս-Յովոնի կայսրն հաղար
Ֆիօրին նուիրած էր այս հաստատու-
թեան, Հէյմէրլէ յեղափոխութեան
ժամանակ Գաղմատիա արաւստանեալ
բնակիչը իրենց տեղերը վերադար-
ձան, և թէպէտ Աւստրո-Հունգա-
րական կառավարութիւնն անոնց հա-
մար մինչև հիմա տասն միլիոն ֆի-
րին չափ ծախք ըրած էր, այսու
ամենայնիւ, վեց հարիւր երսուն և
վեց հաղար ֆիօրինի նոր գումար
մ'ալ սահմանեց 'ի նպատակ անոնց ե-
թէ հարկ լինի գաւառաց գաւառները
վերադարձնելու Աւստրո-Հունգարիա
մեծամեծ գումարներ կրնայ պահան-
ջել իւր ըրած ծախսոց փոխարէն :

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐԱՐԻՍ

Ինչպէս արդէն ամեն ուշիմ ըն-
թերցող կրնայ գուշակել քանի մ'օրէ
մ'ի վեր մայրաքաղաքիս Հայ լրագիրք
ազատութեան նախանձերի վիճակի մը
մէջ չեն Հայ ազգին կամ Հայաստանի
վրայ իրաց բուն կացութիւնն ներ-
շնչեալ խորհրդածութիւններ կամ
թարգմանութիւններ հրատարակելու :
Ստիպուած եմք ուրեմն այդ խնդր-
ները թողուլ հոն, ուր կը գտնուին,
և ընթերցողաց ուշադրութեան ճա-
րակ փնտռել Օսմանեան Ասիոյ մէկ

այնպիսի կողմն, որ բոլորովին զուրկ
չէ կարեւորութենէ, և որոյ վրայ Թուր-
միկ լրագրոյ յունվար 8 թիւ թեր-
թին մէջ հետեւեալ ընտիր նամակը կը
կարդամք իւր Պաղարի թղթակցէն
գրուած :

« Պաղարի և Պաղարի միջև հա-
ղորդակցութիւնը եւրատ — Տիգրի-
սի Անգլիական ընկերութեան վերա-
բերող երկու շոգենաւուց և Թուրք
կառավարութեան վերաբերող հինգ
շոգենաւուց միջոցաւ կը կատարին :
Ընկերութեան շոգենաւուցը գետէն
վեր կեննեն, յորսէն մինչև ութ ա-
ւուր միջոցի մէջ, և հետեւաբար ա-
ւելի քիչ միջոցի մէջ վար կ'իջնեն :
Անցեալ ամառուան ժամանակ, Հա-
յաստանի բարձրաւանդակաց վրայ,
ուր եւրատ և Տիգրիս իրենց ախուն-
քնն ունին, ձմրան սովորական անձ-
րեններն ըստ բաւականի տեղացած չը
լինելով, այդ երկու գետերուն մէջ
չուրն անսովոր կերպիւ քիչ էր, և
մինչև անգամ Տիգրիս, որ ձմեռուան
և ամառուան եղանակաց մէջ ընդ-
հանրապէս խիստ լաւ նաւարկելի
գետ մ'է, գետի շոգենաւուց հա-
մար անանցանելի եղած է, թէև ա-
սանք իրենց սովորական բեռն մէկ
հինգերորդը միայն կը կրէին : Ամա-
րայի Թուրք կառավարչին, որ Պաղ-
արիէն 35-40 փամ հեւաւորութեամբ
քաղաք մ'է, պաշտօն յանձնուած էր
գաւառին եկամուտն հաւաքել Ա-
րաքներէն, որ տարին տասն միլիոն
դրուշէն աւելի կընէ : Արաք յայտ-
նային կառավարչին թէ Տիգրիս գե-
տին ջրոյ խնայարկութեան պատճա-
ռաւ որոշման սովորական միջոցներն
այս տարի պակասած լինելով, անհնար
պիտի լինի տուրքերը վճարել : Եթէ
թողաւորութիւն չլինի իրենց անջը-
պեաներ նետել գետին մէջ սեղին,
այնպէս որ ջուրը բարձրանալով ու
զոգմանց ջրանցներուն մէջ մտնեն և
այսպէս իրենց բերնի ուրտերը ջուրի
երես տեսնեն : Խնդիրը Կ. Պաղարի իշ-
խանութեանց ուշադրութեան յանձ-
նուեցաւ, և հրաման եկաւ որ Ա-
րաքը եթէ ուզեն և եթէ իրենց ձեռ-
քէն կուգայ՝ անջրպետ կրնան քա-
շել Տիգրիս գետին մէջ սեղին, բայց
տուրքերն ըստ սովորականին պէտք
է հատուցուին : Այս բանը մեծ մը-
տահողութիւն պատճառեց Տիգրիսի
ընկերութեան ներկայիչներուն, որք
հեւաւորեցին Լոնտոնի արտաքին
գործոց պաշտօնատան թէ նաւարկու-
թիւնը գաղբելու փոխարէն մէջ է, թէ
Հնդկաստանի թղթատարական ծը-
րարները, զորս ընկերութիւնը կը տա-
նէր, փոխադրական յաղաղմանց պի-
տի ենթարկէին, և ինչ ինչ պատա-
հականութիւնը, որը Անգլո-Թուրք
պայմանագրութեան գործութեամբ կըր-
նան տեղի ունենալ, իրաց այս վիճա-
կէն մեծապէս պիտի փնտռին :

« Մար վրայ Լորա Սալիսպըրի հը-
րահանգ գրեւր է Սըր Հէնրի Լէյթը-
տի որ յանդիմանութիւն ընէ Բ. Դը-
րան, բայց այդ յանդիմանութիւնը
անօգուտ եղած կը թուին, ըստ ո-
րում Սըրաք գետին մէջ անջրպետը
չլինելու ձեռնարկեցին : Բայց այս
գործն Արաքաց համբալ մասաց թող-
ւած լինելով, անկատար բան մ'ե-
ղաւ, և գետին հոստնքը՝ ողողմանց
ջրանցները լցնել կարենալու չափ
չկրցան գաղբեցնել : Հետեւեալք Տիգ-
րիսի ընկերութեան կարծածէն աւե-
լի եղաւ : Հողի և եղեգներու կոյտեր,
որոցմէ կը բաղկանար անջրպետը, ջու-
րերու հոսանքէն մղուելով յաւաջ
քշուեցան և գետին արդէն ողորա-
պըտոյս ջրանցներուն մէջ տարուե-
ցան և նաւարկութեան գէմ ծանր ար-
դեք մ'եղան՝ առանց ոչ ոք օգու-
թալելու : Ահա այս իրողութիւնն օ-
րինակ մը կրնայ լինիլ այն անխօսեմ
և ապուշ եղանակին, որով յաճախ
կը կառավարուին Թուրքիոյ այս սուհ-
մանամերձ գաւառներն, և անկա-
րելի է տարակուսիլ թէ Ասիական
Թուրքիոյ բարեօրումն, որոյ վրայ
յոյսեր տուած էր Անգլո-Թուրք պայ-
մանագիրը, տակաւին չկրցաւ Տիգ-
րիսի և Ծալ-Իւլ-Արաքի ափանց վրայ :

« Պաղար, որ երբեմն Պաղարեան
կախում ունէր, վերջերս անկախ վա-
շալըք մ'եղաւ, և Նասիր անուն անձ
մը, որ ստորին եւրատաց եղերաց
վրայ բնակող Ֆիւնիթիք Արաքաց
մեծ և կարեւոր ցեղին ազդեցութեան
տէր գլուխն էր, առաջին կուսակալ
անուանեցաւ Պաղարի, իշխանութիւն
ունենալով մինչև էլ Պիտա Պաղարի
ծոցին վրայ, այն է Արաքական : Ծո-
վեցրին վրայ Օսմանեան երկիրներու
վերջին սահմանը : Իրենց Ծէ լիւն
այսպիսի կարեւոր պաշտօնի մ'ան-
ւանումը Արաքեանցիները Թուրք
իշխանութեան աւելի մատչելի ընե-
լու մասին լաւ ազդեցութիւն ունե-
ցած կը թուի : Բայց Պաղարի եւրո-
պական և տեղացի գերազայն գա-
սուց համար հաճելի չէր իրենց վե-
րենք անգլազէտ Արաք Ծէ լիւն մ'իշ-
խանութեան ներքեւ տեսնել : Նա-
սիր յոյժ հրամայական և խիստ կեր-
պիւ կառավարել է, և երեք տարի
պաշտօնավարութենէ ետեւ իւր կա-
ռավարութեան գէմ եղած ճշմարիտ
կամ սուտ գանդամներն, որք Կ.
Պաղար հասած էին, այնքան ծան-
րանալ և յաճախի սկսած էին, որ
պաշտօնանի եղաւ, և Ապտուլահ փա-
շա անուն ֆիւրդ մը անոր տեղին ան-
ցաւ, յայտնապէս ոչ 'ի գահութիւն
կառավարելոյ : Իւր պաշտօնավարու-
թեան միջոցն հաւանականաբար կարճ
պիտի լինի : Նաոր վաշան այժմ Կ.
Պաղար կը գտնուի վերտաին իւր առ-
ջի պաշտօնը ձեռք բերել ջանալու
համար, և իւր հին պաշտպանին, այն

սովորել տարաբաղդներին :

Միջկայեր, եղբայր Հայեր սա
դրուածքը վերականգնողական
տեղեկութիւններ, և ոչ էլ ճարտարա-
կան համաձայն ձեւերով ձեւեր,
սա սե վիճակի պատկեր է և ներկա-
րագիր, մեռնում են ձեր համարին
ազգայինը, քաղցր գերեզմաններ
պատրաստել է, ամեն մի օր սուրբ է
նստում Հայի համար. հարկւրուոր-
ներ գերեզմանի ափունքը համար-
րեցին, դառն վիճակ, մահաբեր վի-
ճակ, անկեղծ վիճակ, ուր է նպաս-
տել ձեռք, ուր է կենսացոյցի շունչ
Այս, վեհ, կաթողիկոսը ներկայ 1879
ըդ թուի յունիս ամսոյ սկիզբիցը Պա-
յաղիտի և Ալաշկերտի Հայ հասարա-
կութեան նպատակը համար նուի-
րակութիւն մը հրամայեց պարաշնչել
երեսանի նահանգի դաւաճանքում և
այլ տեղեր, բայց նուիրակաց քա-
ռասանօրեայ շրջանը հազիւ նորա ճա-
նապարհի և այլ պիտոյից ծախսին
պատասխանեց, դարտակ ժապաւին-
եալ տուժարներ ոչնչացրին թշուառ
և յուսաբեկ ժողովրդեան անհամ-
բեր անկեղծութիւնը. այսպէս լիայն
տկնկալութիւն ունեցաւ նաև մեր
բեկեալ հասարակութիւնը, երբ Ս-
Յովհաննէս վանահայր Յովհաննէս
վարդապետը վեհ, Հայրապետէն լի-
միածին հրաւիրուեցաւ, ամեն աչք
յուսել էր ամեն սիրտ լի յուսով
բերկրութեւ, ժողովուրդը պիտի ըս-
փոփոխ կարծում էր իր Հայրապետի
առաջնորդ արդեւանքովը, բայց
Յովհաննէս վարդապետի ձեռնառնայն
վերադարձը վերջին յուսահատու-
թեան հրաւիրեց տառապեալ ժողո-
վրդին, թէ և Ռուսիայեան հայրե-
նասէր և բարեպաշտ ազգայինը ան-
խնայ տառաձեռնեցին նուիրական
դրամներ յանուն դադիականութեան
Պայազիտցի և Ալաշկերտցի Հայ հա-
սարակութեան, բայց կարի փոքր
մաս մը մատակարարուեցաւ, և թէ
մնացեալ հարուստ գումարները ո՛ր
խորերը թողուեցան Տիկնիսեան ազ-
գային պատուարժան Մանուկոյի
խորանին ուշադրութեանը տուր .
... Տէր, բաց աստի Մշնդի երե-
անցի և այլ տեղացի, թէ՛ աշխար-
հիկ և թէ՛ նուիրական դասէն ան-
թիւ մարդիկ և քահանայներ Ալաշ-
կերտցու և Պայազիտցու անուն և
կերպարանք հաղած արժանացել են
այդ նուիրական կապէկներէն բաժին
ընդունելու, քանի որ ճշմարիտ դադ-
թական թէ՛ Պայազիտցի և թէ՛ Ալաշ-
կերտցի դուռ ուրեք այդ երեսով
երեցել են : Այդպէս մասնաժողովը ան-
շուշտ յանուն դադիականութեան
հանգանակեալ նուիրական գումարի
օրքանութիւնը գիտէ, և արդեօք
Պայազիտի և Ալաշկերտի հարուստ-
եալ ժողովուրդը ընդունեց այդ ա-
մենքը . . . ուրեմն էլ ինչո՞ւ է լայն
էլ ինչո՞ւ է սովորման լինում, ազգա-
ուրեմն . . .

Խմբագիր տէր, ազգային ազա-
տութեան այս նահատակները, Պա-
յազիտցի և Ալաշկերտցի, պաշտե-
լով ազգութեան ապագայ յայտը, օ-
տարկի հայրենի աշխարհին դարձան
ամենքը, բայց դարձան որ մեռնին,
դարձան որ Հայոս ապագային ցուրտ
և լուիկ գերեզմանաբարեր և անպի-
տան փոշիներ թողուն, ո՛հ Հայ խըզ-
ճին խթան տուր, որ խթանի կարօտ
չէ՛ այլ համբուրի, Հայ սրտին հրա-
ւեր կարդա, հայրենասէր Հային կա-
րեկցութիւն քարոզէ՛ հրապարակա-
կան բարաւասով, բարձրացուր լը-
րագրական փայլող հնչումը, որ օղ-
նեն Հայուն ի Հայաստան, հայ տան
սովորել և անօթութենէ նուազ-
եալ և մահամերձ ժողովրդեան, որ
ապրին և պահեն Հայաստանը Հայոս

ապագային, վեհ, կաթողիկոսի հրա-
մայած նուիրակութեան դրամական
տեղեկութիւնը, ինչպէս ըսինք, նուիրա-
կայ տմախանները հաւասարակը-
ուեց, և միայն երեք բնու. ցորենի
նուէրն էլ իրենց տեղիքից կողմերս
փոխադրուեցին վարձու հազիւ պի-
տի բաւէ. ուրեմն այս անպատուար
և սովորման ժողովրդեան վիճակին
արտասուելի նկարագիրը ինչ չըլի-
պի Ձեր գիտութեան հայեացքից .
ո՛վ Հայեր, սիրելի Հայեր, և փութա-
ցէ՛ք շինական խցիկներէ վաճառակաց
ներքեւ անօթութենից սառնայած
Հայ մանկիկին հաց կառկառել, որը
որ «անօթի եւ անօթի» մարմնից ձայ-
նով և աղաղակով է կնքում իր վեր-
ջին շունչը :

Հայ կամ դրամ մատակարարե-
ցէ՛ք, կաղաչենք, եղբայրներ, ապա
թէ ոչ՝ բաղմամբ խնդրայրներ պիտի
կորսնցնէք. օգնեցէ՛ք վիճակի քաղց-
եալ ժողովրդեան, որոնց շատերի
այժմեան հացի լաղաբերութիւնն է
Չուրի շրջան մամուռ ալիւրի թեփ
և ժափիկ, և այդ մամուռներն ալ
արդէն ձեռք յափշտակեց. կենսա-
կան շունչ առէ՛ք այս ժողովրդական
նուազեալ մարմնից, և ապա բարու-
յականը թող հետեւի. ողորտի անօ-
թի մանկիկին մէկ ձեռքը նոխ հաց
առէ՛ք և ապա միւս ձեռքը գրքոյի
եղբայրներ, եղբայրներ, Հայ եղբայր-
ներ, աստէն արտասուք դադար
առեց գրչիս . . . և ստուեր մը գող-
ցաւ աչքերիցս տողերը . . . ընդու-
նելով մեր յարգանաց հաւատարմի,
ներկայս յանուն Աստուծոյ և գը-
թութեան հաճեցէ՛ք ձեր պատուա-
կան լրագրոյն մի անկիւնը հիւրըն-
կալել :

Մնալով ազգի փրկարար ձեռքին
տնկալու Հայ ժողովուրդ Պայազի-
տոյ, Ալաշկերտի և Բաղրեւանդայ
(Պարագրուիւնէն էլ ինչպէս
է խորհրդայն)

Մայրաքաղաքի մէջ կազմուած
Պարզասէր Հայոս հաց ընկերութիւնն
հետեւեալ նամակն ուղղեց Ամեն Ս-
Պատրիարք հօր :

Բարձրաշնորհ Սրբազան Տէր-
Շնորհ լիցի մեզ, պարզասէր Հա-
յոս հացի դիմել առ Սրբազնութիւն
նրդ. և առաջին արկանել զիդ ձեր,
ընդ որոյ կատարուեց վասնդ խը-
րակուեալք ի հայրենասիրական
գործոց և յանձնուէր լանկ Ձերոյ
յաղագս վերաձեռնութեան Ազգիս, ո-
րում ծառայելոյ էր մեզ բուռն տնչ
Սրբազան Տէր, ի վաղ ժամանակաց
վասն որոյ գործեցաք զՊարզասէր
Հայոս հաց միութիւնն առ ի նպաս-
տամտոյց լինել ազգային դատախ-
արակութեան մեծի գործոյն և մա-
նուանդ զդէմ ունել պնտախրական
ազգաւեր միութեանն, որ արմատա-
ցեալ ցոյս վայր ի սրտի Հայ Տիկ-
նանց՝ չտայ թող վարել կենցաղ հա-
մաձայն Գրիստոնէական կատարելու-
թեանց, և որը անցեալ զանցեալ զօ-
րին արեւրաբար հաճոյց՝ ի բաց
թողեալ զկարեւորն ամենեւին, և աս-
տի քանի՞ թշուառութիւնք, քանի՞
այէտք ո՛հ, քանի՞ արկածք սրտա-
ճրմիկը և մերթ զարդատեալք ե-
րկին ընդ ընտանի յարկօք, և որ
առաւելն էլ զի իր մայլ լատարա-
կին իջեալ թանձրացեալ մամուռ ըզ-
մեր ուշօք և անտես առնէ մերոց ա-
չոյց զգործ ըւստաօրութեան աղ-
ղիս . յայն սակա դուռ գործեմք ի
կիրարկանել զերբակի նշարտակա այ-
տուիկ . այլ աղէ՛ք, քանի՞ դժուարու-
թիւնք ելին ընդ առաջ ի ձեռնար-

կութիւն մեր . է զի ցոխարանից ո-
մանց անտացեալք, է զի յանցա-
ցանկութեանց միութեանն հրա-
պուրեալք, և է զի նախանձ ընդ-
դէմ բանիւք զազգայնութիւն ին-
նչս և զգործ մեր խափանել կամե-
ցան. և նապաքէն կային մնային սիրտ
մեր պարտասեալք, թուրացեալք և
ընեալք ամենեւին, և թէ չգոյր մեզ
յայտ մի մեծ և տղուէն բարձրաշը-
նոր Սրբազնութիւնդ : Ո՛հ, մի՛ թու-
լացին բաղրեւք մեր, մի՛ ընդին
սիրտ մեր, մի՛ լիցուք դուրազ-
գածք, ո՛հ, մի՛ ամպ սեւաթոյր զմեօք
պատկեց սպասեալ զորչափ է տեսա-
նել մեզ զՍրբազնութիւն Ձեր, բաղմ-
եալ յԱթոռ Պատրիարքութեան,
յորմէ դուրսն չնորհ, քաջալեր, խը-
րակոյս ամենայն աղաօգուտ ձեռ-
նարկութիւնք և մերս արդեօք . ո-
րով միւսանդամ արկացեալք զօրա-
ցեալ պաւստ աճցուք զմիութիւն-
նրս, բարձրացին հոսկ նուազ սիրտք
մեր պարտասեալք, իբր ժայռ սե-
պած և մի՛ երկնցուք, դայցեն պատ-
րանք աշխարհիս, ալիք փրկեալ
դէզք բաղմել ընդդէմ ժայռին և
անդէն փշրեալ յետս նահանջիցին .
այլ հաճեցի Սրբազնութիւն Ձեր
օրհնել զարեւնապատի և զառաքի-
նական միութիւնն մեր՝ առ ի դիւր
հարթել զամենայն առապարս, բաւ-
նալ զկոչ և զխաթ և զամենայն դը-
ժուարութիւն ընդաթուր հարկա-
նել :

Այն ունելով, Սրբազան Տէր, աղ-
գանուէր մեծի խնամեցդ, չնորհ ու-
նիմք մատուցանել առ Սրբազնու-
թիւն Ձեր զնորհապարտ մերոց ըզ-
գացմանց զհաւաստիս և մատչիլ ի
համբոյր սրբոյ աշոյր :

Ի դիմաց Պարզասէր
Հայոս հաց ընկերութեան
Տնօրէն ժողովոյ

Առնադպիր Ստեփան
Բ. Գ. Գ. Վ. Զինեան
2 Յունիս 1880
Սամաթիա

Ս. Պատրիարք Հայոս ալ հետե-
ւալ օրհնագրով պատասխանեց.

Ներսէս ծոռայ Գրիստոսի և շնորհ-
ւել Աստուծոյ արեւադարձութեան և Պա-
րիարք Հայոց Կոստանդնուպոլսոյ .

Առ բարեգործ և մեղուաբան ընկե-
րութիւն Պարզասիրաց, շնորհք, սէր և
ողորմութիւն և օգնութիւն ի տեսանէ
մերմէ Յիսուսէ Գրիստոսէ, եկեցէ և
հանգիցէ ի վերայ Ձեր ամենեցուն :

Ընկալեալ զդիւր հոգեւոր դատեալացդ
մերոց ուրախ եղէ ի հոգի, և փութամ
այսու կոնգակաւ օրհնել զձան Ձեր և
զանձանիք վաստակի, որովք դուռ գործեց
տարածանել զհաշակ պարզութեան ի ըզ-
գեստս յամենայն տիկնայս և օրիորդս աղ-
ղիս, նախապէս դուք զկեցողք տնիս-
առնակ՝ առաջին և կենդանի օրինակ
զանձին Ձեր ընծայելով անդնտախրու-
թեան :

Ի եմ յուսով զի որ պատուիրակաց ի
ձեռն մեծի Առաքելոյն առ հաւատաց-
եալ տիկնայս ի զարդ խոնարհութեան
և առաքելութեան և զգաստութեան
կարեւր զանձինս, մի ի հիւստ ոսկեման
ընդելուգեալս մարդարտով պչրիլ, այլ
սրտէս վայել է կանանց զԱստուածաշը-
տութիւն յանձն առնոց գործովք բարու-
թեան, նոյն հոգի շնորհաց պատկեցէ
զձան Ձեր, համալընով զամենայն տիկ-
նայս և օրիորդս, զի զհիւս զնայցեն վա-
յելազարդ պարզութեան, որով գերծա-
նիցին յաւերթիւ և ի չապ ծախուց, և
զտնտեսութեան իւրեանց շահ յօգուտ
և ի զարդացումն մանկոյն Հայաստան-
եայց յերկոց սեռից՝ ի սպիտակ մա-
քառաց և տնական ծախելով, փոխա-
նակ մարմնայն զհոգիս իւրեանց գերա-
պանծ զարդարեցէն զարդուք առաքե-
նութեան, որը անկողորմելիք են և տն-
կորնէլք : Զի որ ստեղծ զհոգիս մեր և

զմարմնս ամենաբարեպաշտն Աստուած,
կամի զի առաւել հոգեւոր և սիրով ա-
ռաքելութեան զարդարեցուք զան մար-
մնովք, և սպասեալ ինչ մարդարեւին
նայեալ ի վերայ դատեալ Ստեփ, որք
թողեալ զհամեմատութիւն և զառաքելու-
թիւն զնային ի բարձր պարանոց, յօն-
իւքն տնկարեւել և ի գնացս իւրեանց
քարչին զստորտս իւրեանց և ոտիւքն
կաքաւէին, թէ մերկասցէ Տէր զզարդ-
նոցս և հանցէ Տէր զիստս հանդերձից
նոցս, և զպատմաձան նոցս և զհիւստ,
զծամակալ, զմահիս, զզարդ երեսաց
նոցս և զսպասեալ զարդ փառաց նո-
ցս և զքօղէս, և զպարտանջման, և ըզ-
մեհեանդ և զղինդս, և զմատանիս, և
զկտապանակս նոցս, զղիպակս և ըզ-
ձեղենակս, զեղրածիրանին, զփնջածե-
րանին զառաքելն արկանելին, և զերեւե-
լի Նախնացին, զրեհեզն, զերկնազոյնն,
և զկարմիր զարդատեան և զձմակաւորն
և զոսկեձմակաւորն, և զոսկեստուռն : Եւ ե-
ղիցի փոխանակ հոտոցն առաջից՝ փոշի,
և փոխանակ կամարացի շուան զօտի,
և փոխանակ ոսկեհոս զիւրակին զօրծ
զգեցցին, և սուգ զգեցցին ստպտաբ
զարդուք Ձերոց և այլն. (Յոսի Դ. Գ.) :

Արդ՝ օրհնեալ էք դուք, որք վաս-
եալ էք բարի նախանձու ի բաց թողով
զնտուր պատմաձան աշխարհային և դիւ-
րաթաւամ զարդուց, կամիք զհոգիս Ձեր
առաւել զարդարել առաքելութեան գոր-
ծովք :

Խնդրեմք ի Տեսանէ շնորհել Ձեզ ըզ-
շնորհս անձանձիւր աշխատակութեան
և անվատ փութութեան, որով կա-
րող իցէք ծառայել զսովորով բարի պար-
զասիրութեան յամենայն ընտանիս աղ-
ղիս, և արժանով վասնելով ի սնտուր
և ի վաղաթարշաւ զարդարանի՝ զար-
դարել զհոգիս ուստեք և զստեք աղ-
ղիս Աստուածապաշտութեամբ, առ-
մամբ, և գիտութեամբ, որով զանձեք
Ձեզ զանձս յերկինս առ Աստուած և առ
դարս ապագայս, վասն որդւոց Ձերոց և
թուանց՝ զորս ոչ գոյք կարեն զարան-
ալ և ոչ ուրեք սպականել :

Ոյլ լերուք զօրոցեալք և օրհնեալք
ի Տեսանէ և ի սրբոց նորս և ի մէնջ
Պատրիարք Կոստանդնուպոլսոյ
և համայն Թուրքիոյ

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
Ի 4 Յունիս 1880
Թիւ կոնգակի 249

ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ ԴԻՄԱՆԱՌ ՆԻ ԱՆԴԻՄԱՆ

Ընդ բարձր հովանաւորութեամբ

ՏԻԿԻՆ ԼԱՅԱՐՏԻ

Անգլիոյ քաղաքապետ

Ի նպաստ

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ ՀԱՅ ԴԵՍԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ի ԹԱՏՐՈՆ ՎԵՐՏԻ ԲԵՐՄ

Հինգ-շաբթի երեկոյ 17/29 յունիս 1880

Ժամը 4 քին

Նոյն գիշերը տեղի ունեցաւ զիմակա-

հանութեան մէջ ամուսնիք պիտի շահին

զորք մը ընկերութեան անդամակից ե-

րեք օրիորդներ բանաւած :

Տիկնայ Եանայի և նախագահ

Տիկնայք

Մ. Բորթուգալեան Ե. Նահիւհեան

Մ. Եսայեան Ի. Չայեան

Մ. Խորասանեան Գ. Սեւեան

Բ. Մէսցէլի Բ. Տիւստի

Պ. Դաւաթի Լ. Բարամանեան

Պարահանդէսի կարգադրութեան

գործոց Տիկնայք Յանձնախմբին կողմէ

յանձնառու եղած են հսկել, վստե-

Մաքսուտ Սիմոն պէյ, և Մեծ. Բարսեղ

Հայաճեան (Գանձապետ), Միտրեան

Պետրոս, Նորատուրեան Գաբրիէլ և Աղ-

նաւոր Գէորգ Զինեան :

